

Bendrojo kurso užduotis

Perskaitykite pateiktą tekstą ir jį aptarkite.

*Apibūdinkite **teksto tematiką**, keliamų **problemų aktualumą**.*

*Aptarkite teksto **argumentavimo būdus**, **stilistiką**.*

*Išsakykite **savo požiūrį** į keliamas problemas, **pagrįsdami tekstu ir savo patirtimi**.*

*Kalbėdami mintis dėstykite **nuosekliai ir aiškiai**, kalbėkite **taisyklingai**, laikykitės **kalbėjimo etikos reikalavimų**.*

Jūsų kalbėjimui skirtos 5 min. Likusiu laiku (5 min.) apie šį tekstą ir jame keliamas problemas diskutuokite su egzaminuotoju.

„Užrašyti man reiškia išsaugoti.“ Apie gamtosaugą ir poeziją – su Ilze Butkute¹ Poetė kalbina žurnalistę Monika Midverytė-Vyšnia

Atrodo, kad gamta yra pagrindinis tavo įkvėpimo šaltinis. Ar poezija tau yra saugi vieta pabėgti į erdvę, kurioje tarsi nevyksta tas beatodairiškas gamtos niokojimas?

Taip, tai saugi vieta pabėgti, bet kartu poezija yra galimybė užfiksuoti tai, kas geriausia: gražiausias akimirkas, kurių bėgant metams, keičiantis klimatui, stiprėjant korporacijų kišimuisi į aplinkosaugą galbūt nebematysime, nebegirdėsime, nebepajusime ir neužuosime. Užrašyti man reiškia išsaugoti.

Mano naujausia poezijos rinktinė dar tik ruošiamą spaudai. Šįkart ji visa yra skirta gamtai ir gamtosaugai. Joje yra eilėraščių ir apie skaudžiausius dalykus, nykstančias rūšis, besikeičiantį klimatą, nepageidaujamus žmogaus įspaudus gamtoje. Atrodytų, kad tai labai keistas poezijos tikslas, tačiau knyga taip susidėliojo spontaniškai, galiausiai pagalvojau: juk gamtosauga yra viena svarbiausių temų mano gyvenime, natūralu, kad ji prasimuša ir lyrikoje.

Jau esi išpirkusi daugiau nei 8 hektarus žemės gamtai, kur nevykdoma jokia ūkinė veikla. [...]

Jeigu mano aplinkoje kažkas užsimena, kad tėvai nutarė parduoti senelių žemes, nes per sudėtinga išlaikyti, per daug rūpesčių arba reikia pinigų, leidžiu sau įkišti trigrašį ir kviečiu gerai pamąstyti prieš parduodant, pateikdama paprastus pavyzdžius. Tarkim, pardavęs mišką nusipirksi mašiną. O kas yra automobilis – tai geležies ir plastiko gabalas, kuris ilgai nusidėvės, suges ir praras vertę. O žemė, ypač jeigu su ja sieja asmeninis ryšys, išliks amžinai, ji gyvens ilgiau už mus pačius. Kartu tai yra buveinė begalei gyvūnų, paukščių ir augalų rūšių.

[...]

Atsimenu, kaip ėjau su skylėtom trenirinėm kelnėm ir kroksais už kelis eurus per savo prosenelio žemes į tą sklypelį, pirmąsyk jau kaip savininkė. Pakeliui pamačiau briedžio pėdsakus kelio smėlyje. Tą akimirką mane aplankė labai stiprus jausmas: štai dėl ko tai padariau. Kad per šimtmečius nusistovėję gyvūnų keliai nebūtų dalkomi statybų.

Nežinau, ką reiškia turėti poršę ar roleksą, bet jaučiausi milijoną kartų turtingesnė išpirkusi tą žemės sklypą vien tik tam, kad jis liktų laukiniams gyvūnams. Kadangi atsirado labai stiprus

---

¹ Ilzė Butkutė (g. 1984) – poetė ir gamtosaugos aktyvistė.

vidinis jausmas, kad laukinių žemių saugojimas turi didelę prasmę, dar po metų atsiradus progai atpirkau daugiau nei keturis hektarus – toje vietoje nuo melioracijos išgelbėjau pelkaitę ir upelį.

Savo atpirtose žemėse parašiau ir didžiąją dalį naujausios knygos. Vienas naujausių tekstų ir yra apie mano atpirtas žemes, apie labai konkrečius tų žemių veikėjus ir vietas. Čia minimas raistas buvo mano išgelbėtas nuo melioracijos, kuriai jau buvo paruoštas projektas.

Pavasariais ten tuoktuvių šokių šoka gervės, kiek tolėliau ramią vietą pasislėpti turi šernai. Ten ant kalvos ganosi briedžiai ir stirnos. Nereikėjo nieko prikurti, pridėti – man tereikėjo užrašyti tai, kas jau yra, kitaip tariant, išsaugoti.

395 žodžiai

Parengta pagal: Monika Midverytė-Vyšnia, „Užrašyti man reiškia išsaugoti.“ *Apie gamtosaugą ir poeziją*. Bernardinai.lt. 2024 12 05

Prieiga internete: <https://www.bernardinai.lt/uzrasyti-man-reiskia-issaugoti-apie-gamtosauga-ir-poezija-su-i-butkute/>

Galimi klausimai diskusijai (pokalbį palaikančiam vertintojui). Pokalbį palaikantis vertintojas gali rinktis klausimus iš čia pateiktų arba užduoti kitus su tekstu ir jame nagrinėjama problema bei diskusijos eiga susijusius klausimus.

1. Kaip poetė nusako gamtosaugos ir poezijos ryšį?
2. Ar sutiktumėte su mintimi, kad gamta yra išliekanti vertybė, o technologijos, kad ir kokios jos prabangios, laikinos, nykstančios?
3. Ko siekia ir ką gauna I. Butkutė, įsigydama žemių?
4. Remdamiesi autorės mintimis pasvarstykite, kas iš tikrųjų žmogui teikia džiaugsmą? Kada jis gali pasijusti labiau laimingas – ar kažką gaudamas sau, ar kažkam padėdamas, kažką apsaugodamas, apgindamas?
5. Kiek jums yra įdomus ir svarbus gamtos pasaulis? Kokių jūs imatės ar norėtumėte imtis būdų saugoti gamtai?